

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

TERNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Voorontwerp van decreet betreffende de woonzorg
Principiële goedkeuring**

Bijlagen:

- het principiële goed te keuren voorontwerp van decreet;
- de memorie van toelichting;
- de RIA, goedgekeurd op 23 maart 2018;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 21 maart 2018;
- het begrotingsakkoord, d.d. 17 april 2018.

1. INHOUDELIJK

A. Situering

Vlaanderen heeft met het woonzorgdecreet van 2009 een stevig fundament gelegd wat betreft de erkenning en subsidiëring van het woonzorgaanbod binnen de thuiszorg en de ouderenzorg, waarvoor het op dat moment bevoegd was.

De basis van het welzijns- en zorgbeleid voor personen met een zorg- en ondersteuningsnood ligt ingebed in een inclusief beleid, een beleid dat rekening houdt met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van alle mensen die deel uitmaken van de samenleving: jong en oud, gezond en ziek, arm en rijk, zelfstandig en afhankelijk. Het doel van inclusief en integraal beleid is dat alle mensen op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijke leven. Enkel daar waar écht nodig en kenmerkend voor een bepaalde doelgroep wordt een doelgroepspecifiek beleid gevoerd.

De missie van het Vlaamse welzijns- en zorgbeleid voor personen met een zorg- en ondersteuningsnood omschrijven we als: *'De Vlaamse overheid werkt naar een vraaggestuurde, continue, beschikbare, toegankelijke, kwaliteitsvolle en betaalbare ondersteuning en zorg. De aangeboden zorg en ondersteuning wordt verleend met respect voor de eigen mogelijkheden, keuzevrijheid, de competenties, de menselijke waardigheid en integriteit van de oudere persoon. Dit alles met het oog op het behoud, het herstel, het ondersteunen of het verbeteren van zijn autonomie, de levenskwaliteit en gezondheid, waar nodig en gewenst, binnen een aangepaste woon- en leefomgeving. Deze met de persoon met een zorg- en/of ondersteuningsnood, en/of zijn mantelzorger(s) afgestemde zorg en ondersteuning is relevant, performant, integraal en geïntegreerd.'*

Met het Woonzorgdecreet van 2009 werden de thuiszorg en de ouderenzorg samengebracht in één overkoepelend begrip 'woonzorg', met als doel¹:

- zorg op maat te bieden aan de gebruiker en een kwaliteitsvol zorgcontinuüm te creëren, door zelfzorg, mantelzorg en professionele zorg correct en individueel aangepast in te zetten;
- de samenwerking tussen thuiszorg, thuiszorgondersteunende zorg en residentiële zorg te vergemakkelijken en aan te moedigen;
- de kwaliteit van wonen en zorg te verhogen door passend in te spelen op de individuele fysieke en psychische noden van de zorgvrager, met voldoende aandacht voor sociale inclusie en het welbehagen van de zorgbehoevende.

Deze fundamenten van het Woonzorgdecreet blijven vandaag overeind. Toch is het decreet na bijna 10 jaar aan een actualisering toe. De bevoegdheidsoverdrachten die gepaard gaan met de zesde staats hervorming, de demografische evoluties, de veranderende samenleving, de accentlegging op de vermaatschappelijking van de zorg en de inclusiegedachte en een voortschrijdend inzicht gevoed door wetenschap, ervaringen en praktijk, zetten aan tot een bijsturing in het denken en handelen van onze Vlaamse woonzorgvoorzieningen.

Dit actualiseringstraject ging van start in 2015 en ging gepaard met een intens proces in nauwe samenspraak met de sector, dat zijn beslag vond in volgende nota's die de voedingsbodem vormden voor deze herziening:

- De conceptnota "*Vlaams Welzijns- en zorgbeleid voor ouderen. Dichtbij en integraal. Visie en veranderagenda.*" De nota, opgesteld in de schoot van de Taskforce Ouderenzorg, werd na goedkeuring door de Vlaamse Regering ingediend bij het Vlaams parlement op 24 juni 2016. De zesde staats hervorming en de daarmee gepaarde overdracht van bevoegdheden inzake het gezondheidsbeleid voor ouderen, bood de kans tot een meer geïntegreerd en homogeen beleid waarin welzijn en (gezondheids-)zorg hand in hand gaan. De conceptnota reikt de visie en veranderingsagenda aan voor een performant Vlaams welzijns- en zorgbeleid voor ouderen, en geeft een olijsting van de op korte en lange termijn te nemen initiatieven.
- De nota "*Zorg en ondersteuning op maat van alle gezinnen. Nieuw werkingskader voor de diensten voor gezinszorg*" herijkt de rol en positie van de diensten voor gezinszorg in een evoluerend zorg- en welzijnslandschap. De visie werd door de Vlaamse Regering onderschreven en goedgekeurd op 22 september 2017.
- De conceptnota "*Residentiële ouderenzorg, een échte thuis voor kwetsbare personen. Een stevige uitdaging voor de samenleving én zorgaanbieders*" (princiëel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 1 december 2017) geeft uitvoering aan één van de aangekondigde initiatieven en omschrijft een geactualiseerde visie op vlak van de rol en de opdrachten van woonzorgcentra in het continuüm van zorg en ondersteuning aan ouderen met een zorg- en/of ondersteuningsnood.
- In het verlengde van de Taskforce Woonzorg werden diverse werkgroepen opgestart met als doel beleidsaanbevelingen te formuleren met betrekking tot de actualisering van het woonzorgdecreet van 2009:
 - groepen van assistentiewoningen;
 - centra voor herstelverblijf;
 - centra voor dagverzorging/collectieve autonome dagopvang;
 - lokale dienstencentra/zorgzame buurt;

¹ <https://www.zorg-en-gezondheid.be/Woonzorgdecreet-van-13-maart-2009>

- versterking rechtspositie bewoners van een woonzorgcentrum;
- diensten Maatschappelijk Werk van de ziekenfondsen.

Ook de andere thuiszorgvoorzieningen werden via hun eigen overlegorganen geconsulteerd (diensten voor oppashulp, verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers...)

Tevens werden de afgelopen jaren de volgende documenten goedgekeurd door de Vlaamse Regering, die allen van betekenis zijn in het kader van de actualisering van het woonzorgdecreet van 2009:

- 2017: het Vlaams mantelzorgplan 2017-2020;
- 2017: visietekst geïntegreerde zorgverlening in de eerste lijn.

Voorliggend ontwerp van Woonzorgdecreet blijft in essentie een voorzieningendecreet, gericht op de organisatie van een kwaliteitsvol woonzorgaanbod en dit voor een grote diversiteit van personen ongeacht de leeftijd, tenzij specifiek bepaald. De actualisering van het Woonzorgdecreet vormt een noodzakelijke tussenstap in een langetermijndoelstelling, namelijk de totstandkoming van een sectoroverschrijdend en ontschot "decreet langdurige zorg en ondersteuning". Om deze langetermijndoelstelling te realiseren zijn tussenstappen nodig. De actualisering van het Woonzorgdecreet is daar één van, en spoort samen met de realisatie van de Vlaamse Sociale Bescherming, de hervorming van de eerstelijns, een nieuw decreet geestelijke gezondheidszorg en een nieuw decreet lokaal sociaal beleid. Belangrijke hefboom hierbij is ongetwijfeld de omslag van een voorzieningsgebonden naar een persoonsvolgend financieringsmodel, zoals voorzien in het decreet Vlaamse sociale bescherming (persoonsvolgend budget).

Dit nieuwe financieringsmodel zal toelaten om de regie zo veel als mogelijk in handen van de gebruiker te geven. Een aantoonbare zorg- en ondersteuningsindicatie voortvloeiend uit de BELRAI (screener, LTCF, HC, sociale module,...) of een omschreven zorg- en ondersteunings-traject (specifieke doelgroep), vertrekkende van zorgvraag en zorg- en ondersteuningsnoden van de gebruiker, is bepalend voor de geboden zorg en ondersteuning. Volgend op de gestelde zorgvraag en vastgestelde zorgnoden worden op aangegeven van en in samenspraak met de gebruiker zorg-, ondersteunings- en ontwikkelingsdoelen afgesproken. Deze doelstellingen hebben betrekking op het geheel van de zorg en het welzijn van de gebruiker en zijn mantelzorg, binnen zijn leefomgeving. De realisatie van de afgestemde zorg-, ondersteunings- en ontwikkelingsdoelen met de gebruiker verantwoordt de inzet van het aanbod en de kwalificatie van de medewerker(s). Dit alles vereist een geactualiseerd regelgevend kader op vlak van organisatie, kwalificatie en kwaliteit van de woonzorgvoorzieningen.

In het voorliggende voorontwerp van decreet wordt het woonzorgdecreet van 2009 geactualiseerd en dit rekening houdend met de diverse ontwikkelingen in het zorg- en welzijnslandschap, de evoluerende verwachtingen en wensen van de personen met een zorg- en/of ondersteuningsnood en van de samenleving, alsook met de aanbevelingen van de diverse werkgroepen.

B. Doelstelling van het decreet

Het decreet beoogt de regeling van de erkenning van woonzorgvoorzieningen en verenigingen en de subsidiëring van woonzorgvoorzieningen en verenigingen, voor zover deze niet geregeld is in het kader van het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming, definitief goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 19 januari 2018.

De woonzorgvoorzieningen en verenigingen hebben als doel de autonomie en levenskwaliteit van de gebruiker te waarborgen door:

- 1° de zelfzorg of de mantelzorg te ondersteunen;
- 2° gedifferentieerde en gespecialiseerde vormen van woonzorg te verlenen;
- 3° samen met relevante partners integrale en geïntegreerde zorg en ondersteuning te organiseren voor de gebruiker en zijn mantelzorger.

C. Toelichting bij decreet

1° Algemeen

Het decreet betreffende de woonzorg vervangt het woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Het decreet betreffende de woonzorg schrapt een aantal bepalingen uit het woonzorgdecreet van 2009 en voegt er een aantal toe. Het brengt tevens een aantal inhoudelijke wijzigingen aan. Een aantal van deze wijzigingen hebben te maken met de afstemming van dit decreet op het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming. Zo werden de definities in dit decreet zoveel als mogelijk afgestemd op deze van het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming, alsook op deze van de toekomstige decreten betreffende de geestelijke gezondheidszorg en de eerstelijnszorg.

In het decreet betreffende de woonzorg wordt het onderscheid tussen thuiszorgvoorzieningen en ouderenvoorzieningen opgeheven. De woonzorgvoorzieningen die zich prioritair richten op de doelgroep van de personen van 65 jaar en ouder blijven echter wel bepaald: het woonzorgcentrum, de groep van assistentiewoningen, de centra voor kortverblijf specifiek georiënteerd op oudere personen (type 1). Onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen deze woonzorgvoorzieningen hun opdrachten voor gebruikers jonger dan 65 jaar (blijven) verrichten.

Het lokale dienstencentrum wordt niet langer beschouwd als een thuiszorgvoorziening en dit vanwege het laagdrempelige, buurtgerichte en het sterk preventieve karakter van deze woonzorgvoorziening. Mensen moeten immers geen zorg- en/of ondersteuningsnood hebben om gebruiker te zijn van het lokale dienstencentrum.

De benaming van de 'collectieve autonome dagopvang' wordt gewijzigd in 'centrum voor dagopvang' en geïntegreerd als een bijkomende erkenning van een dienst voor gezinszorg. De centra voor dagverzorging en centra voor kortverblijf worden in het decreet betreffende de woonzorg gerubriceerd onder de thuiszorgvoorzieningen, zoals dit het geval is in het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming.

De mogelijkheid van de 'aanmelding' van de woonzorgvoorzieningen wordt niet langer weerhouden. Uit de toepassing van de aanmelding blijkt in de praktijk dat het voor de gebruiker niet steeds duidelijk is wat het verschil is tussen een aangemelde en een erkende woonzorgvoorziening. Aangemelde woonzorgvoorzieningen zijn niet onderworpen aan de erkenningsnormen, waardoor de rechtszekerheid van de gebruikers onder druk komt te staan. Toezicht op de aangemelde woonzorgvoorzieningen gebeurt enkel in geval van probleemmeldingen.

Een aantal woonzorgvoorzieningen worden niet meer weerhouden in dit decreet. Het gaat concreet om de regionale dienstencentra (RDC), de diensten voor logistieke hulp en de

woonzorgnetwerken. Deze keuze betekent enerzijds vereenvoudiging in structuren, anderzijds een meer geïntegreerd aanbod.

- Voor wat betreft de regionale dienstencentra werd reeds bij de goedkeuring van het Vlaams mantelzorgplan en bij het formuleren van de beleidsvisie op de hervorming van de eerstelijns voorgesteld om de mogelijkheid te onderzoeken om de opdrachten en middelen van de RDC op te laten gaan in andere woonzorgvoorzieningen. Deze oefening werd gemaakt en de verschillende opdrachten van de regionale dienstencentra werden toegewezen aan verschillende andere voorzieningen, waaronder de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen, de verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, vrijwilligersorganisaties...
- Van de diensten voor logistieke hulp zijn er op vandaag nog 28 erkend, waarvan er op 1 januari 2017 twee in aanmerking komen voor subsidiëring. Deze diensten hebben de opdracht aan gebruikers met een verminderd zelfzorgvermogen schoonmaakhulp aan te bieden. Daarnaast bieden sommige van deze diensten al dan niet op basis van een samenwerkingsverband ook karwei-hulp aan. In uitvoering van de conceptnota "Zorg en ondersteuning op maat van alle gezinnen, een nieuw werkingskader voor de diensten gezinszorg" wordt de aanvullende thuiszorg geïntegreerd in de gezinszorg. De erkende diensten voor logistieke hulp dienen volgens deze redenering een inhoudelijke samenwerkingsovereenkomst af te sluiten met één of meerdere erkende dienst(en) voor gezinszorg in hun werkingsgebied, of zelf een erkenning als dienst voor gezinszorg aan te vragen. Hierdoor wordt voor de cliënt een geïntegreerd aanbod gewaarborgd.
- In het Woonzorgdecreet van 2009 werd het model van het woonzorgnetwerk opgenomen. Dit werd omschreven als: *'Een buurtgericht functioneel samenwerkingsverband waarin de in de buurt actieve erkende voorzieningen uitgenodigd worden tot participatie en waarin naast een huisarts of huisartsenkring, minstens de volgende voorzieningen effectief participeren: een erkend woonzorgcentrum, een erkend centrum voor kortverblijf, een erkende groep van assistentiewoningen en een erkende dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg of een andere erkende thuiszorgvoorziening die zorg aan huis levert'*. Een woonzorgnetwerk had als opdracht om de ouderenzorg te optimaliseren door middel van samenwerking en afstemming tussen de leden van het woonzorgnetwerk. Aan de artikels in het Woonzorgdecreet van 2009 werd tot op heden geen uitvoering gegeven. Het model van het woonzorgnetwerk wordt uit het voorliggende ontwerp van decreet verwijderd, gezien de ontwikkelingen op het vlak van de eerstelijnszorg. Het is de bedoeling dat binnen de eerstelijnszorgzone, in het bijzonder binnen de Zorgraad, de nodige voorzieningsoverstijgende afspraken worden gemaakt op vlak van samenwerking.

In het decreet worden de erkenning en de aanwending van de benaming van de woonzorgvoorzieningen beschermd met als doel de gebruikers rechtszekerheid te verschaffen enerzijds op vlak van de wederzijdse rechten en plichten van de gebruiker en de woonzorgvoorziening, anderzijds op vlak van de kwaliteit van de geboden zorg en ondersteuning. Via erkenningsnormen kunnen de woonzorgvoorzieningen op een gestructureerde en systematische wijze worden opgevolgd en gehandhaafd door het bevoegde agentschap en door de Zorginspectie van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Op deze wijze wordt elke burger de garantie geboden dat – wanneer hij beroep doet op een door de Vlaamse overheid erkende woonzorgvoorziening – zijn rechten beschermd zijn en de veiligheid en de kwaliteit van de geboden huisvesting, zorg en ondersteuning, organisatie, management en bestuur geborgd zijn. Initiatiefnemers die activiteiten ontplooiën gelijkaardig aan deze van de in dit decreet opgenomen woonzorgvoorzieningen al dan niet onder een andere benaming, zonder erkend te zijn, worden gesanctioneerd bij middel van administratieve boetes en/of van een gedwongen beëindiging van deze activiteiten.

Tenslotte worden er artikels toegevoegd die de specifieke bepalingen met betrekking tot de financiële en bestuurlijke transparantie en weerbaarheid van de woonzorgvoorziening en de vereniging van mantelzorgers en gebruikers beogen te includeren als erkenningsvoorwaarden en dit met het oog op de bescherming van de continuïteit en de kwaliteit van de zorg en ondersteuning aan de gebruiker.

2° Woonzorgvoorzieningen en vereniging voor mantelzorgers en gebruikers en hun doelstellingen en opdrachten.

Voor de volgende woonzorgvoorzieningen en verenigingen bepaalt het decreet de doelstelling en opdrachten. We verwijzen voor de inhoudelijke toelichting naar de memorie van toelichting.

a) Het lokaal dienstencentrum

b) De thuiszorgvoorzieningen

- i. De dienst voor gezinszorg
- ii. De dienst voor oppashulp
- iii. De dienst voor thuisverpleging
- iv. De dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds
- v. De dienst voor gastopvang
- vi. Het centrum voor dagverzorging
- vii. Het centrum voor kortverblijf
- viii. Het centrum voor herstellverblijf

c) Een groep van assistentiewoningen

d) Het woonzorgcentrum

e) Vereniging voor mantelzorgers en gebruikers

D. Algemene bepalingen

In dit decreet wordt een aantal algemene bepalingen ingeschreven:

- de definities;
- de doelstellingen;
- de werkingsprincipes;
- de financiële en bestuurlijke weerbaarheid en transparantie;
- de erkenning, programmatie en voorafgaande vergunning;
- de subsidiëring;
- de registratie;
- de partnerorganisaties en projecten;
- de financiële bepalingen;
- het toezicht;
- de wijziging, schorsing en intrekking van de erkenning, sluiting en verbod op exploitatie onder de erkende benaming;
- de verval van de erkenning;
- de sancties;
- de wijzigingsbepalingen;
- de slotbepalingen

Hieronder worden deze bepalingen kort toegelicht.

1° **De definities**

Begrippen die meer dan één keer voorkomen in het decreet worden opgenomen in de lijst van de definities. Begrippen die slechts éénmaal worden aangewend, worden in het artikel waarop het betrekking heeft omschreven.

De definities werden geactualiseerd, waar nodig uitgebreid en afgestemd met de definities van het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming en de toekomstige decreten met betrekking tot de geestelijke gezondheidszorg en de eerstelijnszorg.

2° **De doelstelling van het decreet**

De doelstelling van het woonzorgdecreet van 2009 werd als volgt omschreven: *'Dit decreet regelt de aanmelding, de erkenning en de subsidiëring van voorzieningen in de georganiseerde woonzorg. Het heeft als doel de levenskwaliteit van de gebruiker te waarborgen door:*

1° het ondersteunen van de zelfzorg en/of de mantelzorg;

2° het verlenen van gedifferentieerde en gespecialiseerde vormen van woonzorg;

3° het bevorderen van de samenwerking en de afstemming tussen de verschillende actoren binnen de woonzorg.

Het decreet betreffende de woonzorg past deze doelstelling aan, met name:

- de aanmelding wordt geschrapt;
- het begrip 'autonomie' wordt toegevoegd om uitdrukking te geven aan het belang van de eigen regie en veerkracht van de gebruiker;
- het relevantie van de integrale en geïntegreerde zorg en ondersteuning wordt onderstreept;
- tevens wordt de samenhang met het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming bevestigd.

De doelstelling van het decreet houdende de woonzorg wordt dien ten gevolge als volgt omschreven *'het decreet regelt de erkenning van de woonzorgvoorzieningen en verenigingen en de subsidiëring van woonzorgvoorzieningen en verenigingen, voor zover deze niet geregeld is in het kader van het decreet van [...] houdende de Vlaamse sociale bescherming.*

De woonzorgvoorzieningen en verenigingen hebben als doel de autonomie en levenskwaliteit van de gebruiker te waarborgen door:

1° de zelfzorg of de mantelzorg te ondersteunen;

2° gedifferentieerde en gespecialiseerde vormen van woonzorg te verlenen;

3° samen met relevante partners integrale en geïntegreerde zorg en ondersteuning te organiseren voor de gebruiker en zijn mantelzorger.

3° **De werkingsprincipes**

De werkingsprincipes worden in het decreet houdende de woonzorg uitgebreid en opgesplitst in werkingsprincipes die uitdrukkelijk betrekking hebben op de gebruiker enerzijds, en de organisatie anderzijds. De werkingsprincipes zijn de uitgangspunten die alle woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers moeten aanwenden, omdat ze verwijzen naar de fundamenten van de gangbare

opvattingen/overtuigingen met betrekking tot een kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning en organisatie in de woonzorg.

De Vlaamse Regering kan voor elke woonzorgvoorziening of vereniging van mantelzorgers en gebruikers de werkingsprincipes verder uitwerken en concretiseren.

4° **De financiële en bestuurlijke weerbaarheid en transparantie**

De woonzorgvoorzieningen en verenigingen staan voor enorme veranderingen en uitdagingen, zoals de vermaatschappelijking van de zorg, het bieden van zorg op maat, persoonsvolgende financiering, intersectoraal werken, samenwerken in netwerken en de stijgende vraag naar efficiëntie en transparantie. Tegelijkertijd blijven het bewaken van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg cruciale opdrachten. Dankzij een stevig, slagkrachtig bestuur kunnen organisaties zich staande houden in deze veranderende context en, meer nog, kansen grijpen die leiden naar een betere dienstverlening ten aanzien van de personen met een zorg- en/of ondersteuningsnood.

De woonzorgvoorzieningen en de verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers ontvangen voor de zorg en ondersteuning die zij verlenen en/of voor hun werking een financiering uit algemene middelen. Van hen wordt verwacht dat zij, wat de publiek gefinancierde activiteiten betreft, transparant communiceren naar alle betrokken stakeholders. Het is belangrijk dat de middelen die hen ter beschikking worden gesteld optimaal worden besteed en dat daarover ook verantwoording kan worden afgelegd.

Goed bestuur impliceert ook dat organisaties transparant zijn over hun werking en samenwerkingsverbanden, op de eerste plaats ten aanzien van de gebruikers en hun mantelzorgers, maar ook ten aanzien van de medewerkers, de vrijwilligers, de overheid en andere betrokkenen. Het is een maatschappelijke verwachting dat organisaties hun stakeholders betrekken bij de werking van de organisatie en daartoe een goed doordacht stakeholdermanagement voeren.

De transparantie en het deugdelijk bestuur van de woonzorgvoorzieningen en de verenigingen van mantelzorgers en gebruikers worden in het decreet betreffende de woonzorg omschreven als algemene erkenningsvoorwaarden, zodat bij vermoeden van problematische bestuursmatige en/of financiële situaties de overheid kan ingrijpen en dit ter bescherming van de veiligheid, de gezondheid van de gebruikers en de continuïteit van de zorg en ondersteuning. De soort en het aantal maatregelen noodzakelijk om de financiële en bestuurlijke weerbaarheid en transparantie te waarborgen zijn afhankelijk van de grootte van de voorziening en het juridische organisatiestatuuat ervan. Met het voorliggende voorontwerp van decreet wordt een code voor goed bestuur voor de woonzorgvoorzieningen en verenigingen decretaal verankerd.

Woonzorgvoorzieningen en verenigingen ontleen hun legitimiteit aan hun sociale doelstellingen en maatschappelijke meerwaarde. Om dat maatschappelijke doel, die meerwaarde en legitimiteit te vrijwaren en zo mogelijk nog te versterken, zijn transparantie (en dus ook eerlijke communicatie), rekenschap en verantwoording van groot belang. Goed bestuur zorgt er mee voor dat organisaties zich kunnen staande houden, meer nog, zich verder kunnen ontwikkelen en op tijd kansen kunnen detecteren in het kader van de vele evoluties die er zijn: vermaatschappelijking van de zorg, vraag gestuurde zorg, zorg op maat, de vraag naar meer efficiëntie, transparantie, kwaliteit van zorg, schaalvergroting, enz. Een raad van bestuur moet dan ook de nodige slagkracht hebben om gefundeerde beleidskeuzes

te kunnen maken en ten volle kunnen opnemen. De directie van haar kant moet kunnen vertrouwen op een daadkrachtige en competente raad van bestuur die de juiste strategische keuzes maakt en daarnaast ook voldoende vertrouwen geeft aan haar directie om deze keuzes te operationaliseren.

Er wordt een permanent overlegorgaan weerbaarheid en transparantie opgericht dat zorgt voor een overleg over de beschreven verplichtingen inzake bestuurlijke en financiële weerbaarheid en transparantie en de concrete toepassing ervan. Het Agentschap bevoegd voor de erkenningen en financiering van de woonzorgvoorzieningen en verenigingen in dit decreet, de Zorginspectie van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en de representatieve vertegenwoordigers van de woonzorgvoorzieningen en verenigingen maken deel uit van dit permanent overlegorgaan. De Vlaamse Regering regelt de samenstelling en de werking van dit permanent overlegorgaan.

De bepalingen met betrekking tot de financiële en bestuurlijke transparantie en weerbaarheid gelden onder voorbehoud van andere wettelijke en reglementaire verplichtingen, opgelegd aan de betrokken woonzorgvoorziening of vereniging, die met dezelfde finaliteit en draagwijdte de bestuurlijke en financiële weerbaarheid en transparantie waarborgen. De Vlaamse Regering wordt geacht aan te tonen dat maximaal gebruik gemaakt wordt van reeds beschikbare gegevens en rapportageverplichtingen die rusten op de betrokken woonzorgvoorzieningen en verenigingen.

5° **De erkenning, programmatie en voorafgaande vergunning**

5.1. Specifieke bepalingen voor bepaalde woonzorgvoorzieningen of verenigingen

Naast de algemene bepalingen zijn er een aantal specifieke bepalingen voor bepaalde woonzorgvoorzieningen of verenigingen:

Rechtsvormen voor specifieke woonzorgvoorzieningen

Het voorliggende decreet bepaalt welke initiatiefnemers lokale dienstencentra, thuiszorgvoorzieningen - met uitsluiting van de centra voor kortverblijf, de centra voor dagverzorging en de centra voor herstelverblijf - en verenigingen kunnen oprichten, opdat die woonzorgvoorzieningen of verenigingen in aanmerking zouden komen voor een erkenning. Het artikel bevat een lijst van rechtsvormen die de initiatiefnemers kunnen aannemen.

Het betreft volgende rechtsvormen:

- 1° een privaatrechtelijke vereniging met rechtspersoonlijkheid die rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel mag uitkeren of bezorgen behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel ;
- 2° een gemeentebestuur;
- 3° een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 4° de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- 5° een publiekrechtelijke vereniging;
- 6° een vereniging, opgericht conform titel VIII van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 7° een ziekenfonds;
- 8° een vennootschap met rechtspersoonlijkheid én een sociaal oogmerk.

De lijst uit het woonzorgdecreet van 2009 werd geactualiseerd naar aanleiding van gewijzigde regelgeving. Om deze reden worden drie aanpassingen aangebracht:

Eerste aanpassing:

1° een privaatrechtelijke vereniging met rechtspersoonlijkheid waarvoor het bij wet verboden is haar leden een vermogensvoordeel te bezorgen; wordt vervangen door: '1° een privaatrechtelijke vereniging met rechtspersoonlijkheid die rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel mag uitkeren of bezorgen behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel'. Deze aanpassing kadert in de nieuwe federale regelgeving met betrekking tot het ontwerp van het federaal Wetboek van vennootschappen en verenigingen

Tweede aanpassing:

Uit de lijst van het woonzorgdecreet van 2009 werd geschrapt 'een provinciebestuur' overwegende de inkanteling van de bevoegdheden van de provincies met betrekking tot het domein welzijn, volksgezondheid en gezin binnen de Vlaamse bevoegdheden.

Derde aanpassing:

8° "een andere rechtspersoon die geen winst nastreeft en die door de Vlaamse Regering wordt aangewezen" wordt geconcretiseerd als "een vennootschap met rechtspersoonlijkheid én een sociaal oogmerk". Dit naar analogie met het BVR van 24 juni 2016 houdende het vergunnen van aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor personen met een handicap. Op basis van dit BVR kan een vennootschap met rechtspersoonlijkheid en een sociaal oogmerk een vergunning bekomen. We trekken deze logica door naar de woonzorgvoorzieningen en verenigingen.

Bijkomende erkenningen

Het voorliggende decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering een bijkomende erkenning kan verlenen aan diensten voor gezinszorg voor de uitbating van een centrum voor dagopvang, zoals vermeld in artikel 13 en 14. In het Woonzorgdecreet van 2009 was dit voorzien als een dagverzorgingscentrum conform artikel 51. In uitvoering van de conceptnota "ondersteuning op maat van alle gezinnen. Een nieuw werkingskader voor de diensten gezinszorg", voorzien we het centrum voor dagopvang als een vorm van collectieve gezinszorg, geboden door de diensten gezinszorg. Dit wordt regelgevend voorzien onder de vorm van een bijkomende erkenning.

Het voorliggende decreet creëert de mogelijkheid om aan woonzorgcentra die een verzorgingsstructuur aanbieden die zwaar afhankelijke zorgbehoevende personen opneemt een bijkomende erkenning te verlenen (huidige bijkomende RVT-erkenning). Deze bijkomende erkenning kan dus bekomen worden wanneer woonzorgcentra gebruikers huisvesten en zorg en ondersteuning verlenen die beantwoorden aan het zorgprofiel, B, C, Cd, Cc of D, zoals bepaald bij middel van het huidig beschikbaar inschalingsinstrument, zijnde de KATZ-schaal. In het kader van de zesde staatshervorming en de Vlaamse sociale bescherming behoort het tot de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om de bijkomende normen voor deze bijkomende erkenning te bepalen, alsook de toewijzing van de financiering ervan, zoals bepaald in de regelgeving met betrekking tot de Vlaamse sociale bescherming. Woonzorgcentra met die bijkomende erkenning worden beschouwd als rust- en verzorgingstehuizen als vermeld in de Ziekteverzekeringswet. Woonzorgcentra zonder die bijkomende erkenning worden beschouwd als rustoorden voor bejaarden als vermeld in de Ziekteverzekeringswet. Alle rust- en verzorgingstehuizen die erkend zijn vóór 1 januari 2019

overeenkomstig artikel 170 van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen worden van rechtswege beschouwd als woonzorgcentra met een bijkomende erkenning. Vanaf 1 januari 2019 zullen de rust- en verzorgingstehuizen met andere woorden niet meer worden erkend op grond van artikel 170 van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, maar op grond van dit artikel.

Daarnaast wordt met het voorliggende decreet de mogelijkheid gecreëerd om aan centra voor dagverzorging een bijkomende erkenning te verlenen. Deze bijkomende erkenning kan bekomen worden wanneer de centra voor dagverzorging gebruikers huisvesten en zorg en ondersteuning verlenen die op dit ogenblik beantwoorden aan het zorgprofiel F, Fd, D en Fp zoals bepaald bij middel van het huidig beschikbaar inschalingsinstrument, zijnde de KATZ-schaal. In het kader van de zesde staatshervorming en de Vlaamse sociale bescherming is het de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om de bijkomende normen voor deze bijkomende erkenning te bepalen, alsook de toewijzing van de financiering ervan, zoals bepaald in de regelgeving met betrekking tot de Vlaamse sociale bescherming.

Centra voor dagverzorging met die bijkomende erkenning worden beschouwd als centra voor dagverzorging als vermeld in de Ziekteverzekeringwet. Alle centra voor dagverzorging die erkend zijn vóór 1 januari 2019 overeenkomstig artikel 170 van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen worden van rechtswege beschouwd als centra voor dagverzorging met een bijkomende erkenning. Vanaf 1 januari 2019 zullen de centra voor dagverzorging met andere woorden niet meer worden erkend op basis van artikel 170 van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinstellingen, maar op grond van dit artikel.

Tenslotte, voorziet het voorliggende decreet dat de Vlaamse Regering een bijkomende erkenning kan verlenen aan centra voor kortverblijf type 1, en dit voor de functie oriënterend kortverblijf.

Woongelegenheden voor mantelzorg

Wanneer een zorgbehoevende oudere opgenomen wordt in het woonzorgcentrum, blijft in een aantal gevallen een zelfredzame partner, familielid of andere mantelzorger vaak achter in het oorspronkelijke thuismilieu. Vanaf 1 januari 2017 werd de mogelijkheid tot professionele woon- en zorgomkadering voor koppels en gelijkgestelden in een residentiële zorgsetting door de opname van de zelfredzame partner buiten de erkende capaciteit van een woonzorgcentrum mogelijk gemaakt via het artikel 53/1 van het Woonzorgdecreet. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2017 werden de normen en de aanmeldingsprocedure voor het verblijf van zelfredzame personen in een woonzorgcentrum buiten de erkende capaciteit bepaald. De decretale regeling van artikel 53/1 Woonzorgdecreet 2009 wordt thans hernomen in het artikel 47 van dit ontwerp van decreet. Hiermee wordt enerzijds ingespeeld op de maatschappelijk evoluties van vergrijzing en verzilvering van het gezinsleven en de veranderende zorgvraag van hoogbejaarde koppels. Daarnaast had de wijziging ook als doel om mantelzorg beter te benutten en te integreren in het woonzorgcentrum, alsook het recht op een gezinsleven te waarborgen voor de zorgbehoevende bewoner en zijn mantelzorger.

Het toepassingsgebied van dit artikel is daarom ook ruimer dan enkel koppels. Het moet gaan om een persoon van wie het zelfzorgvermogen niet is aangetast en die gehuwd of wettelijk samenwonend is met een gebruiker van het woonzorgcentrum bij opname van deze gebruiker in het woonzorgcentrum, ofwel gedurende zes maanden onmiddellijk voorafgaand aan de opname van de gebruiker in het woonzorgcentrum feitelijk samenwonend was met deze

gebruiker. Feitelijk samenwonend impliceert dat ook andere doelgroepen (broers, zussen, kinderen, of niet-familieleden...) als mantelzorger mee opgenomen kunnen worden in het woonzorgcentrum.

Het woonzorgcentrum vervult ten aanzien van deze opgenomen mantelzorger een aantal basisopdrachten. Dit omhelst het aanbieden van de gebruikelijke huishoudelijke, logistieke en administratieve ondersteuning. Hiertoe behoren o.a. het aanbieden van maaltijden, het onderhoud van de woongelegenheden, het gebruik en onderhoud van linnen,... . Daarnaast moet het woonzorgcentrum net zoals voor zijn andere bewoners aan deze mantelzorger een levensbeschouwelijke begeleiding in het bereik brengen, sociale contacten stimuleren en onderhouden, en zinvolle dagbesteding en ontspanning organiseren. Ook aandacht hebben voor het opentrekken van de werking van het woonzorgcentrum naar buurtbewoners en lokale organisaties is een belangrijke opdracht naar deze mantelzorger toe.

Wanneer deze personen na verloop van tijd niet meer zelfredzaam zijn, moeten zij bij voorrang worden opgenomen binnen de erkende capaciteit van het woonzorgcentrum. Wanneer de mantelzorger dit wenst, kan hij gedurende maximaal zes maanden na het overlijden van zijn partner, buiten de erkende capaciteit opgenomen blijven in het woonzorgcentrum. Dit moet betrokkene toelaten om binnen een duidelijk geformuleerd tijdsbestek een nieuwe huisvesting te vinden.

Het voorliggende decreet mandateert de Vlaamse Regering om met betrekking tot deze mantelzorgwoongelegenheden o.a. normen inzake de infrastructuur, de specifieke werking van het woonzorgcentrum ten overstaan van deze mantelzorger, de wijze waarop de wederzijdse rechten en plichten van beide partijen geconcretiseerd moeten worden (bijvoorbeeld met betrekking tot de financiële verplichtingen, zoals de te betalen woon- en leefkost voor het verblijf) en de manier waarop klachten van deze mantelzorger moeten behandeld worden, te bepalen. Het is hierbij de bedoeling met maximaal respect voor de mogelijkheden van deze mantelzorger een aantal basisrechten en plichten die gelden met betrekking tot het verblijf van een zelfredzame partner van een bewoner voor beide partijen duidelijk te maken ten einde op die manier een zeker mate van bescherming te garanderen voor de inwonende mantelzorger. Ook worden de normen bepaald met betrekking tot de specifieke brandveiligheidsaspecten. Zo zal het brandveiligheidsattest de woongelegenheden omvatten die als zodanig ingezet kunnen worden en zal ook aangegeven moeten worden in welke mate de normen met betrekking tot de specifieke brandveiligheidsaspecten in acht worden genomen. De Vlaamse Regering heeft ook de mogelijkheid om andere categorieën van personen baat te laten hebben bij deze formule. Hierbij kan worden gedacht aan niet-samenwonende familieleden (bijvoorbeeld twee broers of zussen).

Een woonzorgcentrum dat dergelijke mantelzorgwoongelegenheden wenst aan te bieden moet hiervoor de toelating krijgen van de overheid. Op die manier wordt gegarandeerd dat dit aanbod bij de overheid gekend is en er kan nagegaan worden of het woonzorgcentrum voor het aanbieden van dergelijke mantelzorgwoongelegenheden voldoet aan de opgelegde normen.

Een erkenning en meerdere locaties

Het voorliggende decreet voorziet de mogelijkheid dat een voorziening, die haar werking in verschillende gebouwen, op een redelijke afstand van elkaar gelegen organiseert, kan worden erkend. Met een redelijke afstand wordt binnen dezelfde of een aangrenzende gemeente bedoeld. Zo kan een woonzorgcentrum in verschillende gebouwen in een wijk werken. Dit

maakt inbedding in de woonkernen makkelijker, waar het immers niet steeds haalbaar is één groot gebouw als woonzorgcentrum in te richten. Ook de centra voor dagverzorging of kortverblijf worden in de mogelijkheid gesteld om met één erkenning op meerdere, nabij gelegen locaties in een organisatorische eenheid te werken. Zo kunnen bijvoorbeeld meerdere/specifieke doelgroepen afzonderlijk worden opgevangen indien dit aangewezen blijkt of op één locatie onvoldoende ruimte is.

De uitbating in handen van één rechtspersoon

De uitbating van een woonzorgvoorziening of vereniging dient in handen te zijn van één rechtspersoon. Hierdoor kunnen gebruiker en overheid terecht bij één verantwoordelijke, zowel voor wat betreft de wooncomponent als de zorg en ondersteuning die in de voorziening wordt aangeboden. Deze bepaling belet een uitbater niet om een beroep doen op derden om (delen van) het woon- en zorgaanbod te realiseren.

De mogelijkheid van uitbating door een natuurlijke persoon vervalt. Voor de nog bestaande voorzieningen wordt voorzien in een overgangsmaatregel.

Voorlopige erkenning

Centra voor dagverzorging, de centra voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra die voor het eerst een erkenning aanvragen, kunnen voorlopig erkend worden. De Vlaamse Regering zal de erkenningsprocedure en de duur van de voorlopige erkenning bepalen. Het gaat hier om een reeds bestaande procedure.

5.2. Programmatie

De programmatie heeft tot doel de woonzorgvoorzieningen en de verenigingen van mantelzorgers en gebruikers te spreiden over Vlaanderen, opdat elke persoon met een zorg- en ondersteuningsvraag zo vlot mogelijk toegang kan krijgen tot de zorg die hij nodig heeft. De programmatie bewaakt dat er voldoende zorgaanbod (in zijn verscheidene zorgvormen) aanwezig is opdat een passend antwoord op de (toekomstige) vraag kan gegeven worden.

De Vlaamse Regering bepaalt de programmatie per type woonzorgvoorziening met uitzondering van de diensten voor thuisverpleging en de groepen van assistentiewoningen, alsook de programmatie van de verenigingen en dit aan de hand van een wetenschappelijk gevalideerde en geactualiseerde behoefteraming. Het onderzoek hieromtrent is lopende in het kader van de Vlaamse sociale bescherming. De Vlaamse Regering kan zo nodig een werkgebied bepalen waar de activiteiten van de woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers hoofdzakelijk plaatsvinden. Voor de centra voor dagverzorging en de diensten voor gezinszorg met een bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang wordt één specifieke programmatie bepaald.

De programmatie bepaalt aan de hand van objectief meetbare criteria, de planning in de tijd en ruimte van ofwel het maximale aantal woonzorgvoorzieningen en verenigingen, ofwel het maximale aantal plaatsen in woonzorgvoorzieningen, ofwel het maximale aantal subsidiabele uren woonzorg die een woonzorgvoorziening mag aanbieden ofwel het maximale aantal subsidiabele personeelsleden van een woonzorgvoorziening.

5.3. Voorafgaande vergunning

Een initiatiefnemer die met het oog op de uitbating van een lokaal dienstencentrum, een centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, een centrum voor dagverzorging, een centrum voor kortverblijf, een centrum voor herstelverblijf of een woonzorgcentrum wil bouwen of verbouwen, een bestaand gebouw als dusdanig inrichten, zijn activiteiten wil verplaatsen of de capaciteit van zijn voorziening wil verhogen, is onderworpen aan de voorafgaande vergunning van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering legt de procedure daarvoor vast, die de mogelijkheid bevat om een bezwaar in te dienen. De Vlaamse Regering kan bepalen dat voor de types van woonzorgvoorzieningen die ze aanwijst, de voorafgaande vergunning wordt verleend op basis van een oproep met het oog op de realisatie van die woonzorgvoorzieningen in het geografische gebied dat in de oproep wordt aangewezen. De oproep kan voor de verschillende regio's op verschillende tijdstippen worden gelanceerd. Aldus heeft het bevoegde Agentschap de afhandeling van de verschillende vergunningsaanvragen beter in de hand. Ook laat het oproepsysteem toe prioriteit te verlenen aan regio's met een grotere behoefte aan voorzieningen. De Vlaamse Regering zal kunnen bepalen voor welke types van voorzieningen de voorafgaande vergunning via een oproepsysteem wordt verleend. Voor de groepen van assistentiewoningen zal verder een procedure zonder oproep worden gehanteerd voor het verlenen van de voorafgaande vergunning.

Om een voorafgaande vergunning te verlenen moet:

1° het initiatief passen in de programmatie die de Vlaamse Regering voor dat type voorziening heeft vastgelegd;

2° de voorafgaande vergunningen passen in de meerjarenraming die op basis van artikel 6, § 2 van het decreet betreffende de Vlaamse sociale bescherming door de Vlaamse Regering is vastgelegd dat stelt dat 'bij de start van de legislatuur stelt de Vlaamse Regering, op basis van een analyse van de evolutie van de zorgnoden en rekening houdend met de budgettaire marges, een meerjarenraming op met betrekking tot de onderdelen van de Vlaamse sociale bescherming waarvoor het beschikbaar aanbod geprogrammeerd is. Deze meerjarenraming wordt besproken in het Overlegcomité Welzijn, Volksgezondheid en Gezin' wordt in dit ontwerp van decreet bepaald dat in de toekomst een voorafgaande vergunning (voorwaarde 2) enkel kan worden verleend, wanneer het initiatief met betrekking tot de geprogrammeerde woonzorgvoorziening past binnen de op basis van deze bepaling opgestelde meerjarenplanning. Op deze wijze zal elke initiatiefnemer bij het bekomen van de voorafgaande vergunning ook de garantie hebben in aanmerking te komen voor een financiering in het kader van het decreet Vlaamse sociale bescherming of in het kader van het voorliggende decreet.

3° het initiatief passen in het raam van de globale zorgstrategische visie waarvan de Vlaamse Regering de elementen bepaalt. Die elementen hebben onder meer betrekking op de zorg- en ondersteuningsvraag, de wijze waarop woonzorg zal worden aangeboden, de plaats van het initiatief binnen het geheel van bestaande woonzorgvoorzieningen en andere welzijnsvoorzieningen en zorgverleners en de samenwerking met die voorzieningen en zorgverleners en de wijze waarop wordt aangesloten op lokale beleidsintenties. Deze elementen zullen later ook worden afgestemd met het toekomstig decreet eerstelijnszorg. Aan de Vlaamse Regering wordt de mogelijkheid geboden om aanvullende voorwaarden te bepalen.

Op het principe van een verplichte voorafgaande vergunning wordt een uitzondering ingebouwd voor de groepen van assistentiewoningen. Voor de groepen van assistentiewoningen wordt immers geen programmatie opgelegd. De initiatiefnemers van een

groep van assistentiewoningen kunnen van het bevoegde Agentschap Zorg en Gezondheid een attest bekomen ter bevestiging van hun gerapporteerde intentie om een erkende groep van assistentiewoningen te bouwen en uit te baten. Dit attest is een noodzakelijk document met het oog op het aanvragen van een gereduceerd BTW tarief van 12 % in plaats van 21 % voor de bouw van de groep van assistentiewoningen.

De verplichte voorafgaande vergunning is eveneens niet van toepassing indien de entiteiten van het woonzorgcentrum worden uitgebreid met de zogenaamde mantelzorgkamers in woonzorgcentra. Het betreft hier immers entiteiten buiten de erkende capaciteit van het woonzorgcentrum.

Door een tijdsvenster te bepalen waarbinnen initiatiefnemers met een voorafgaande vergunning van een woonzorgvoorziening de erkenning moeten aanvragen, kan de Vlaamse Regering de initiatiefnemers aansporen om hun initiatief effectief te realiseren en beschikt men over de mogelijkheid om, indien relevant, per type van woonzorgvoorziening een erkenningskalender te bewerkstelligen. Dit tijdsvenster laat de Vlaamse Regering toe ook voor de bestaande voorafgaande vergunningen de inzet van budgettaire middelen, die in een aantal gevallen met de erkenning gepaard gaat, tijdig in te plannen.

Het voorliggende decreet bepaalt dat bekomen voorafgaande vergunningen omgezet kunnen worden in de vergunning of erkenning van een andere (woon-)zorgvorm in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid.

Tenslotte bepaalt het voorliggende decreet dat de Vlaamse Regering, conform de programmatie die de Vlaamse Regering en binnen de perken van de begrotingskredieten, een planningsvergunning voor een bijkomende erkenning verlenen aan woonzorgcentra die een verzorgingsstructuur aanbieden die zwaar afhankelijke zorgbehoevende personen opneemt (= huidige bijkomende erkenning als RVT-bed), alsook voor een bijkomende erkenning verlenen aan centra voor dagverzorging die een verzorgingsstructuur aanbieden die zwaar afhankelijke zorgbehoevende personen overdag opvangt en die de noodzakelijke ondersteuning biedt voor het behoud van die personen in hun thuisomgeving en aan centra voor dagverzorging die een verzorgingsstructuur aanbieden die overdag personen opvangt die lijden aan een ernstige ziekte die aangepaste zorg vereist en die de noodzakelijke ondersteuning biedt voor het behoud van die personen in hun thuisomgeving (= huidige toekenning van een F of Fd forfait in de centra voor dagverzorging).

6° **De subsidiëring**

Onverminderd de financiering in het kader van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 en in het kader van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden, kan de Vlaamse Regering, binnen de begrotingskredieten, subsidies verlenen aan woonzorgvoorzieningen en verenigingen.

Deze subsidies mogen niet hetzelfde voorwerp hebben als financieringen in het kader van het decreet van houdende de Vlaamse sociale bescherming, definitief goedgekeurd door de Vlaamse regering op 19 januari 2018.

Om in regel te zijn met de Europese regelgeving (het DAEB-besluit) wordt bepaald dat bij de subsidiëring rekening wordt gehouden met de regels inzake staatssteun.

Het decreet biedt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om de procedures te bepalen over de wijze waarop de bedoelde subsidies kunnen worden aangevraagd, vastgesteld, toegekend en vereffend. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de bij deze subsidie horende opdrachten, personeelsformatie, de subsidievoorwaarden en de resultaten, die men moet bereiken, te bepalen.

Vermeldenswaardig is dat met het voorliggende decreet de centra voor kortverblijf en de centra voor dagverzorging, ongeacht de rechtsvorm, aanspraak kunnen maken op een werkingssubsidie, wat voorheen niet het geval was.

Bij de nieuwbouw of vernieuwbouw van een woonzorgcentrum of een centrum voor kortverblijf heeft de initiatiefnemer de mogelijkheid om – vrijblijvend - een infrastructuursubsidie aan te vragen. Hij kan deze bekomen onder de voorwaarden, zoals bepaald in het artikel. Het betreft hier het infrastructuurforgif dat op de factuur van de gebruiker in mindering dient te worden gebracht als compensatie voor de financiering van de kost van de zorginfrastructuur. De nieuwbouw of vernieuwbouw dient te beantwoorden aan de generiek bepaalde infrastructuurnormen voor deze beide woonzorgvoorzieningen.

7° **De registratie**

De woonzorgvoorzieningen worden verplicht om op een systematische wijze gegevens te verzamelen betreffende de geboden zorg en ondersteuning, alsook de kwaliteit en het effect ervan. Tevens verzamelen zij gegevens over de gebruikers en hun mantelzorgers met zorg voor de bescherming van hun persoonlijke levenssfeer.

Het voorliggende decreet biedt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om de regels betreffende de aard, registratie en verwerking van de gegevens te bepalen. Tot die gegevens kunnen ook gevoelige gegevens en gegevens met betrekking tot de gezondheid van de gebruiker behoren, als bedoeld in de artikelen 6 en 7 van de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens. Deze wet voorziet hoe gebruikers inzage kunnen krijgen in hun persoonlijk dossier.

De Vlaamse Regering zal ook de uitwisseling van persoonsgegevens regelen die voor de zorg en ondersteuning aan de gebruiker noodzakelijk is tussen en binnen voorzieningen als bedoeld in het voorliggende decreet en tussen die voorzieningen en andere professionele hulp- en dienstverleners die aan de geheimhoudingsplicht onderworpen zijn. Een efficiënte zorgtoeleiding, zorgafstemming en samenwerking, zal immers onmogelijk zijn zonder uitwisseling van een minimum aan persoonsgegevens betreffende de betrokken gebruiker. Een belangrijk instrument hierbij wordt het zorg- en ondersteuningsplan dat vorm krijgt in de uitwerking van de beleidsvisie eerstelijns, en dat toegankelijk is voor de persoon zelf en de betrokken informele en professionele zorg- en welzijnsactoren.

Gegevensregistratie heeft ook als doel aan de Vlaamse overheid gegevens te bezorgen om haar in staat te stellen haar woonzorgbeleid af te stemmen op de evoluerende maatschappelijke behoeften én de kwaliteit van de geboden woonzorg te monitoren. Voor dit laatste zijn evenzeer als de erkenningsnormen binnen het woonzorgdecreet ook de bepalingen van kracht zoals opgelegd door het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen, en zijn uitvoeringsbesluiten. Het belang van het meten van kwaliteit via indicatoren wordt binnen de eerstelijnsvisie expliciet

vooropgesteld, en zal ook zijn vertaalslag moeten vinden in kwaliteitsindicatoren voor de woonzorgvoorzieningen in samenspraak met het Vlaams instituut voor kwaliteit van zorg.

8° **De partnerorganisaties en projecten**

Het zorglandschap professionaliseert, deskundigheden worden specialistisch. De Vlaamse overheid kiest ervoor om met bepaalde deskundige partners samen te werken, zoals bijvoorbeeld het Expertisecentrum dementie Vlaanderen en de regionale expertisecentra dementie.

Een partnerorganisatie is een rechtspersoon die als centrum van expertise fungeert omwille van haar deskundigheid en ondersteuning biedt aan woonzorgvoorzieningen, mantelzorgers, vrijwilligers en/of gebruikers. De Vlaamse Regering sluit een (ev. hernieuwbare) beheersovereenkomst af met de partnerorganisaties. Met dit convenant wordt een schriftelijke overeenkomst bedoeld waarin de partijen in onderling overleg zowel de na te streven resultaten, de meetinstrumenten of indicatoren, de wijze van rapportage en evaluatie, als de subsidie-enveloppe, vastleggen. Het gaat dus om duurzame samenwerkingsverbanden. Het afsluiten van convenants met partnerorganisaties wordt op deze wijze decretaal verankerd.

Een project wordt als vernieuwend beschouwd indien het op een aantoonbare wijze de vraagsturing, de persoonsgerichtheid, de kwaliteit, de continuïteit, de organisatie en/of de betaalbaarheid van de zorg en ondersteuning voor de gebruiker optimaliseert.

De woonzorgsector heeft er baat bij dat vernieuwende initiatieven de kans krijgen om tot ontwikkeling te komen. Zij kunnen ten dele de toenemende zorg- en - opvangen en de woonzorg meer toekomstbestendig maken. De overheid kan vernieuwing stimuleren en ondersteunen door het verlenen van subsidies of het waarborgen van regelluwte, waarbinnen tijdelijk kan worden geëxperimenteerd. Het kan gaan over nieuwe vormen van wonen met zorg, zorg- en ondersteuningsvormen, zorg- en ondersteuningsprocessen en zorg- en ondersteuningsproducten. De beoogde vernieuwing heeft plaats binnen de woonzorg, maar kan ook in een breder - sociaal - verband ingezet worden, zoals in de buurt. Het gaat vaak om het samenspel van mensen waardoor nieuwe inzichten en dynamieken ontstaan.

Succesvolle projecten hebben het vooruitzicht van een structurele verankering in een erkenning door de overheid. Hiertoe worden door de Vlaamse Regering evaluatiecriteria bepaald. Na positieve evaluatie wordt onderzocht hoe binnen beschikbare middelen de vernieuwing kan worden geborgd in erkenningsvoorwaarden en geïntegreerd in de bestaande of nieuwe regelgeving.

9° **De financiële bepalingen**

Het voorliggende decreet omschrijft de mogelijkheid tot delegatie aan de Vlaamse Regering om per woonzorgvoorziening, die niet onder het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming, definitief goedgekeurd door de Vlaamse regering op 19 januari 2018, ressorteert, te bepalen of er aan de gebruiker een gebruikersbijdrage of een dagprijs kan worden aangerekend. Indien vereist kan de Vlaamse Regering ook aanvullende erkenningsvoorwaarden vastleggen die betrekking hebben op de elementen voor de berekening van de gebruikersbijdrage of de dagprijs en de wijze waarop de gebruikersbijdrage of de dagprijs aan de gebruiker wordt aangerekend.

10° **Het toezicht**

Toezicht op de naleving van de bepalingen van het voorliggende decreet voorligt, en van zijn uitvoeringsbesluiten (o.a. controle van de erkende, voorafgaandelijk vergunde, te vergunnen en te erkennen woonzorgvoorzieningen, verenigingen en partnerorganisaties), gebeurt door Zorginspectie van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Van hun vaststellingen maken zij een verslag op dat aan de woonzorgvoorziening, de vereniging of partnerorganisatie en het Agentschap wordt bezorgd.

Wanneer uit de vaststellingen gemaakt door deze Zorginspectie blijkt dat een woonzorgvoorziening of vereniging herhaaldelijk en ernstig in gebreke blijft om in de zorg en dienstverlening respect voor integriteit van de zorgvrager te verzekeren of indien de continuïteit van de zorg en dienstverlening ten aanzien van de zorgvragers ernstig in gevaar is, kan de Vlaamse Regering de rechter verzoeken een voorlopig bewindvoerder aan te stellen die gemachtigd wordt om in naam en voor rekening van de woonzorgvoorziening of vereniging de nodige maatregelen te nemen om het respect voor de integriteit of de continuïteit van de zorg en dienstverlening te verzekeren.

Deze bepaling is nieuw tegenover het woonzorgdecreet van 2009. Het maakt het mogelijk dat de exploitatie van de woonzorgvoorziening en de vereniging kan worden verder gezet en de bewarende maatregelen kunnen worden genomen ter bescherming van de gebruikers op vlak van zorggarantie- en continuïteit.

11° **De wijziging, schorsing en intrekking van de erkenning, sluiting en verbod op exploitatie onder de erkende benaming**

Het voorliggende decreet machtigt de Vlaamse Regering om (bijkomende) erkenningen te verlenen, te wijzigen, te schorsen en in te trekken. Zij zal bepalen onder welke voorwaarden en volgens welke procedure een (bijkomende) erkenning verleend, gewijzigd, geschorst of ingetrokken kan worden.

Daarnaast kan de Vlaamse Regering ook de subsidies van de woonzorgvoorzieningen die niet onder het decreet op de Vlaamse sociale bescherming vallen en de verenigingen verminderen of terugvorderen, wanneer de subsidievoorwaarden niet nageleefd worden. Hetzelfde geldt voor de subsidies gekoppeld aan de bijkomende erkenning voor centra voor dagopvang.

Het voorliggende decreet regelt de gevolgen van een intrekking van de erkenning voor wat de woonzorgcentra, centra voor dagverzorging, centra voor kortverblijf, groepen van assistentiewoningen of centra voor herstelverblijf betreft. Voor deze voorzieningen geldt dat, als de erkenning wordt ingetrokken, die intrekking logischerwijze en van rechtswege de sluiting tot gevolg heeft. De sluiting van rechtswege is ook van toepassing op een centrum voor dagopvang wanneer de bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang wordt ingetrokken, of wanneer de erkenning van de dienst voor gezinszorg die een centrum voor dagopvang uitbaat ingetrokken wordt.

Bovendien kan de sluiting bevolen worden van een voorziening die de opdrachten van een woonzorgcentrum, een centrum voor dagverzorging, een centrum voor kortverblijf, een groep van assistentiewoningen of een centrum voor herstelverblijf uitoefent zonder erkenning.

Het voorliggende decreet machtigt de Vlaamse Regering om de procedure te bepalen om een woonzorgcentrum, een centrum voor dagverzorging, een centrum voor kortverblijf, een groep van assistentiewoningen of een centrum voor herstelverblijf dat niet of niet langer erkend is, te sluiten. De Vlaamse Regering regelt de gevolgen van een bevolen sluiting of een sluiting

van rechtswege nader. Om te garanderen dat een sluitingsbevel ook effectief wordt opgevolgd worden verdergaande bevoegdheden aan het plaatselijke bestuur verleend.

De intrekking van de erkenning van een lokaal dienstencentrum, een dienst voor gezinszorg, een dienst voor thuisverpleging, een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds, een dienst voor oppashulp, een dienst voor gastopvang of een vereniging heeft als gevolg dat deze voorzieningen of verenigingen hun werking niet langer mogen voorzetten onder de desbetreffende benaming.

Het voorliggende decreet beoogt de benaming van de woonzorgvoorziening of vereniging en daarmee ook de gebruiker beter te beschermen door oneigenlijk gebruik van de erkende benaming te verhinderen en de gebruiker de kwaliteitsgaranties te bieden die met een erkenning en erkende benaming van een voorziening gepaard gaan.

Wat de lokale dienstencentra, diensten voor gezinszorg, thuisverpleging, diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen, diensten voor oppashulp, diensten voor gastopvang of verenigingen betreft wordt evenwel geen sluitings sanctie voorzien aangezien het aannemelijk is dat sommige initiatiefnemers een aantal van de aan deze woonzorgvoorzieningen of verenigingen toegewezen opdrachten zullen (blijven) uitoefenen, zonder evenwel in aanmerking te willen of kunnen komen voor een erkenning.

Zo denken we aan lokale buurtwerkingen of gemeentelijke initiatieven die zich inzetten op het vlak van ontmoeting, ontspanning en sociale cohesie van kwetsbare bewoners in een buurt, aan burgerinitiatieven of vrijwilligersinitiatieven die vereenzaamde ouderen ondersteunen of gezelschap houden, aan thuisverpleegkundigen die zich groeperen, etc. Het is niet de intentie om dergelijke initiatieven de pas af te snijden. De werkingen zijn zonder erkenning mogelijk, zij het onder een andere benaming. Andere regelgeving van toepassing op verpleegkundige handelingen of taken van zorg en bijstand blijft daarbij weliswaar onverminderd van kracht.

Schematisch

Woonzorgvoorzieningen of verenigingen	Exploitatie zonder erkenning onder een benaming van een woonzorgvoorziening geregeld bij dit decreet	Exploitatie zonder erkenning onder een andere benaming dan de benamingen deze geregeld bij dit decreet
Woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf, centrum voor dagverzorging, centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, centrum voor herstelverblijf, groep van assistentie-woningen	Sluiting	Sluiting
Lokaal dienstencentrum, dienst voor gezinszorg, dienst voor thuisverpleging, dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds, dienst voor oppashulp, dienst voor gastop-	Geen sluiting, wel verbod om benaming te gebruiken	Geen sluiting, wel verbod om benaming te gebruiken

Wanneer een sluitingsbevel in werking treedt en de initiatiefnemer van het betreffende woonzorgcentrum, centrum voor dagverzorging, centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, centrum voor kortverblijf, groep van assistentiewoningen of centrum voor herstelverblijf de uitbating niet stopzet, de burgemeester van de gemeente, waarin de voorziening zich bevindt, overgaat tot de effectieve sluiting. Deze sluiting wordt uitgevoerd op kosten en risico van de initiatiefnemer.

Het voorliggende decreet geeft aan de Vlaamse Regering delegatie voor het bepalen van de nadere regels bepalen over de te volgen procedure voor de vrijwillige stopzetting van de activiteiten van een woonzorgvoorziening of vereniging en de gevolgen van die stopzetting.

Het voorliggende besluit regelt de procedure die gevolgd dient te worden indien bij een rechterlijke beslissing de stopzetting van een woonzorgcentrum, een centrum voor dagverzorging, een centrum voor kortverblijf, een groep van assistentiewoningen of een centrum voor herstelverblijf wordt bevolen. In een dergelijk geval dient voor die beslissing het bevoegde Agentschap Zorg en Gezondheid in kennis te worden gesteld en dient er een overleg plaats te vinden met het gemeentebestuur en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente, waarin deze voorzieningen gevestigd zijn.

In het woonzorgdecreet van 2009 was niet voorzien dat het bevoegde Agentschap Zorg en Gezondheid in kennis moest worden gesteld in geval de stopzetting van de exploitatie van een van de opgesomde woonzorgvoorzieningen bevolen werd door een rechterlijke beslissing.

12° **Verval van de erkenning**

Een erkenning als woonzorgcentrum of als centrum voor herstelverblijf is een conditio sine qua non voor een erkenning als centrum voor kortverblijf type 1. Valt om welke reden ook de erkenning van het woonzorgcentrum of het centrum voor herstelverblijf weg, dan vervalt automatisch ook de erkenning van het centrum voor kortverblijf dat zich in de lokalen van het woonzorgcentrum of centrum voor herstelverblijf bevindt. Ook de bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf vervalt als een centrum voor kortverblijf type 1 sluit of zijn erkenning verliest.

Een erkenning als dienst voor gezinszorg is eveneens een conditio sine qua non voor een bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang. Indien een dienst voor gezinszorg om welke reden ook zijn erkenning verliest, dan vervalt automatisch ook de bijkomende erkenning voor het centrum voor dagopvang. Dezelfde gevolgtrekking geldt ook voor de bijkomende erkenningen gekoppeld aan een erkend woonzorgcentrum of aan een erkend centrum voor dagverzorging. Indien een woonzorgcentrum of centrum voor dagverzorging om welke reden zijn erkenning verliest of de deuren sluit, dan vervalt automatisch ook hun respectievelijke bijkomende erkenning.

13° **De sancties**

Het voorliggende decreet herneemt de administratieve geldboetes en procedures inzake het opleggen hiervan zoals opgenomen in het Woonzorgdecreet van 2009.

Gezien er door een aantal beleidsopties (o.a. afschaffing van aanmelding, bescherming van de erkende benaming van de woonzorgvoorzieningen en verenigingen, verplichte erkenning voor bepaalde woonzorgvoorzieningen) een aantal nieuwe situaties kunnen ontstaan waarbij er een administratieve geldboete kan worden opgelegd, wordt het aantal redenen waarom er een administratieve geldboete kan worden opgelegd uitgebreid en in een aantal gevallen gedifferentieerd. Gezien sommige inbreuken zwaarder doorwegen, worden de situaties in twee groepen van sancties ondergebracht.

14° **De wijzigingsbepalingen**

De wijzigingsbepalingen brengen de begrippen die in het decreet Vlaamse sociale bescherming zoals definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 19 januari 2018, het decreet van 3 maart 2004 betreffende de eerstelijnszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders, het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten en het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode vermeld staan in overeenstemming met de bepalingen van dit ontwerp van decreet. Deze artikelen zorgen er ten eerste voor dat de nieuwe terminologie van dit ontwerp van decreet ook in andere relevante wetgeving gehanteerd zal worden.

Daarnaast wordt het regionaal dienstencentrum uit het eerstelijnszorgdecreet geschrapt bij artikel 78, aangezien deze voorziening niet langer weerhouden wordt. Ten slotte wordt bij artikel 87 van dit ontwerp van decreet in het decreet Vlaamse sociale bescherming van een wijziging aangebracht om de nieuwe bijkomende erkenning van een centrum voor kortverblijf als oriënterend kortverblijf ook hier op te nemen.

15° **Slotbepalingen**

15.1. Opheffingsbepalingen

De opheffingsbepalingen bepalen dat de Vlaamse Regering de opheffing regelt van de bepalingen van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 en hierbij de opheffing afstemt op de inwerkingtreding van de bepalingen van dit nieuwe decreet.

15.2. De overgangsbepalingen

De overgangsbepalingen bepalen dat de Vlaamse Regering de noodzakelijke overgangsmaatregelen kan bepalen voor de woonzorgvoorzieningen en verenigingen die onder het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 vallen. Deze overgangsmaatregelen zullen onder meer betrekking hebben op de afstemming van de voorafgaand vergunde en erkende woonzorgvoorzieningen op de in dit ontwerp van decreet opgenomen bepalingen.

De uitvoeringsbesluiten die uitgevaardigd werden op basis van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 blijven van kracht tot ze opgeheven worden of de geldigheidsduur ervan verstreken is.

Specifiek voor de voorzieningen die niet langer onder het Woonzorgdecreet vallen (regionale dienstencentra en diensten voor logistieke hulp) of situaties die niet langer gevat worden door het Woonzorgdecreet (uitbating door natuurlijke personen en de aangemelde voorzieningen) wordt aangegeven dat hiervoor de noodzakelijke overgangsbepalingen zullen worden uitgevaardigd.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de subsidiëring van de woonzorgvoorzieningen en de verenigingen vanaf **01/01/2019**:

Woonzorgvoorziening	werkingsubsidies	Vlaamse sociale bescherming
Lokaal dienstencentrum	werkingsubsidies	/
Dienst voor gezinszorg	werkingsubsidies	/
Dienst voor dagopvang	werkingsubsidies	/
Dienst voor oppashulp	werkingsubsidies	/
Dienst Maatschappelijk werk van het ziekenfonds	werkingsubsidies	/
Dienst voor gastopvang	werkingsubsidies	/
Centrum voor dagverzorging	werkingsubsidies	/
Bijkomende erkenning CVD	/	VSB F, Fd en Fp Forfaits
Centrum voor kortverblijf Type 1		VSB ROB - zorgforfaits werkingsubsidies
Bijkomende erkenning oriënterend korverblijf	/	VSB nieuw te ontwikkelen CVK+ forfait
Woonzorgcentrum	/	VSB ROB - zorgforfaits
Bijkomende erkenning RVT	/	VSB RVT- zorgforfaits
Vereniging	werkingsubsidies	/
Projecten thuiszorg	projectsubsidies	
Projecten ouderenzorg	projectsubsidies	
Partnerorganisaties	werkingsubsidies	

Voor de diensten voor thuisverpleging, de centra voor herstelverblijf en de groepen van assistentiewoningen worden noch werkingssubsidies, noch financiering vanuit de Vlaamse sociale bescherming voorzien.

Begroting 2018

Woonzorgvoorziening	werkingsubsidies	Vlaamse sociale bescherming
Lokaal dienstencentrum	8.463.647,14 euro	/
Dienst voor gezinszorg	677.803.228,53 euro	/
Dienst voor dagopvang - uren	3.925.771,47 euro	/
Dienst voor dagopvang - werking (cado's)	1.640.691,01 euro	/
Dienst voor oppashulp	3.761.294,30 euro	/
Dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds	17.665.191,38 euro	/
Dienst voor gastopvang	117.252,21 euro	/
Vereniging van gebruikers en mantelzorgers	660.387,96 euro	/
Projectsubsidies thuiszorg	279.000,00 euro	/

PAS	346.000,00 euro	/
DVC niet-conform art. 51 (incl. palliatief)	/	8.717.997,10 euro
Bijkomende erkenning CVD	/	26.516.236,89 euro
Vervoerskosten CVD	/	5.200.127,71 euro
Centrum voor kortverblijf Type 1	/	5.947.310,79 euro
Woonzorgcentrum - forfaits	/	1.687.557.336 euro
Centra voor kortverblijf - forfaits	/	51.586.453 euro
Bijkomende erkenning RVT - forfaits	/	11.000.000 euro
Woonzorgcentra - ex-DAC	/	3.666.000,00 euro
Woonzorgcentra - ex-GESCO	/	5.117.000,00 euro
Partnerorganisaties (ECD's)	1.723.000,00 euro	/
Projectsubsidies ouderenzorg	602.000,00 euro	/

De programmaticcijfers van de woonzorgvoorzieningen en vereniging blijven ongewijzigd in afwachting van de resultaten van het onderzoek met betrekking tot de prognoses van de zorg- en ondersteuningsnaden in het kader van de Vlaamse sociale bescherming. Met dit decreet worden de bestaande groeipaden in de woonzorg bij constant beleid verdergezet. Alle regelgeving die voortkomt uit dit decreet worden onderworpen aan de procedure van administratieve en begrotingscontrole.

In het kader van dit decreet wordt verwezen naar het artikel opgenomen in het decreet betreffende de Vlaamse sociale bescherming (artikel 6, § 2) dat stelt dat 'bij de start van de legislatuur stelt de Vlaamse Regering, op basis van een analyse van de evolutie van de zorgnaden en rekening houdend met de budgettaire marges, een meerjarenraming op met betrekking tot de onderdelen van de Vlaamse sociale bescherming waarvoor het beschikbaar aanbod geprogrammeerd is. Deze meerjarenraming wordt besproken in het 'Overlegcomité Welzijn, Volksgezondheid en Gezin'

De Inspectie van Financiën gaf op 21 maart 2018 een gunstig advies voor zover de ambities realiseerbaar zijn binnen de (Europese) begrotingsdoelstellingen.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 17 april 2018 en vermeldt volgende voorwaarden:

- de impact op het personeelsbestand wordt opgevangen binnen de grenzen van het personeelsplan van het agentschap Zorg en Gezondheid en de afdeling Zorginspectie;
- elke zorgprogrammatie rekening dient rekening te houden met zowel de evolutie van de zorgnaden als met de beschikbare budgettaire marges;
- de bepalingen aangaande de erkenning en financiering/subsidiëring van woonzorgvoorzieningen geven geen aanleiding tot een hogere budgettaire impact voor wat betreft de huidig voorziene zorgprogrammatie. Dit dient desgevallend opgevangen via het instellen van een aanwendingscoëfficiënt;
- nieuwe ondersteuningsmechanismen worden enkel met anciënniteit als budgettair aanvaardbare kostendrijver uitgewerkt.

Deze voorwaarden zullen worden nageleefd.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet verwijst met betrekking tot verschillende aspecten naar de rol van het lokale bestuur en het lokaal sociaal beleid, zoals vervat in het decreet op het lokaal sociaal beleid van 31/01/2018.

Er is geen weerslag op de lokale besturen. Voorliggend voorstel van decreet betreft de actualisering van het woonzorgdecreet van 2009.

1. Personeel: geen weerslag;
2. Werkingsuitgaven: geen weerslag;
3. Investerings en schulden: geen weerslag;
4. Ontvangsten: geen weerslag;

Conclusie: het voorstel van decreet heeft geen gevolgen voor de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorontwerp van decreet zal geen weerslag hebben op het personeelskader van de Vlaamse overheid. Bij de verdere uitwerking van de uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de nieuwe bepalingen ten opzichte van het Woonzorgdecreet van 2009 zal moeten nagegaan worden en zo ja, in welke mate een uitbreiding van het bestaand personeelskader van het agentschap Zorg en Gezondheid en de afdeling Zorginspectie van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zal noodzakelijk blijken. Indien een uitbreiding noodzakelijk zou blijken, zal ten gepaste tijde advies gevraagd worden aan Bestuurszaken.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018-27 van 30 januari 2018.

A. Samenvatting RIA

De voorliggende RIA onderzoekt de volgende beleidsopties:

- De nuloptie: het woonzorgdecreet van 13 maart 2009 blijft ongewijzigd van kracht
- De tweede optie: de actualisering van het woonzorgdecreet
- De derde optie: de realisatie van een nieuw sectoroverschrijdend decreet op langdurige zorg

Er is omwille van pragmatische redenen gekozen voor optie 2.

De nuloptie zou betekenen dat er geen gevolg gegeven wordt aan gemaakte beleidskeuzes en dat er niet ingespeeld wordt op belendende beleidsontwikkelingen.

De derde optie is weliswaar een lange termijn keuze, maar niet haalbaar op de korte termijn zonder het zetten van enkele noodzakelijke tussenstappen.

Optie 2 is zo'n tussenstap, die wel haalbaar is, aansluit bij de regelgeving in ontwikkeling en een draagvlak kent in de betrokken sectoren.

Op 23 maart 2018 werd een positieve beoordeling van de RIA-kwaliteit verleend.

B. Armoedetoets

Bij de opmaak van dit voorontwerp van decreet werd in overleg gegaan met het Netwerk tegen Armoede en de universiteit Antwerpen. Het overleg met het Netwerk tegen Armoede vond plaats op 16 maart 2018. De besproken thema's en geformuleerde aandachtspunten zijn opgenomen in de RIA, en het verslag van de bijeenkomst is gevoegd als bijlage bij de RIA. De reflecties van Prof. Dr. Peter Van Bogaert van de Universiteit Antwerpen werden ontvangen op 26 maart 2018 en eveneens toegevoegd als bijlage bij de RIA.

De aandachtspunten terzake zullen in het verdere traject ter harte worden genomen.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bovengenoemd voorontwerp van decreet en aan de bijbehorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen en voor het gezondheidsbeleid, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van:
 - 2.1. de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid (SAR WGG), met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;
 - 2.2. de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van één maand;
 - 2.3. de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van zestig dagen;
 - 2.4. de Vlaamse ouderenraad, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van zestig dagen.
 - 2.5. de Vlaamse toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van zestig dagen.

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin